

Základní škola a mateřská škola Darkovice, příspěvková organizace
U Kluziště 381/8, 747 17 Darkovice

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE A PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY PRO ROK 2026/2027

Vypracovala a vydala	Mgr. Vlasta Plačková, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala	25. 8. 2026
Nabývá účinnosti dne	1. 9. 2026

1. Charakteristika školy a zaměření programu

Základní škola a mateřská škola Darkovice, příspěvková organizace, sdružuje základní školu s 1.–5. ročníkem, mateřskou školu se dvěma třídami, školní družinu se dvěma odděleními a školní jídelnu. Škola vychází z výhod menšího venkovského prostředí a usiluje o osobní, bezpečné vztahy.

Prevence propustuje vzděláváním v MŠ a ZŠ, činností školní družiny, spoluprací s rodinou i organizací společných školních akcí. Je přiměřená věku dětí a žáků a vychází z průběžně zjišťovaných potřeb jednotlivých tříd a oddělení.

2. Cíle a principy

Hlavním cílem je bezpečné a respektující prostředí, v němž děti a žáci znají pravidla soužití, dokážou požádat o pomoc a vědí, na koho se mohou obrátit. Škola cíleně podporuje osobnostní a sociální rozvoj: sebepoznání, přiměřené sebevědomí, práci s emocemi, empatii, komunikaci, spolupráci, respekt k odlišnostem a nenásilné řešení konfliktů.

Škola předchází zejména šikaně a kyberšikaně, sociálnímu vylučování a násilí, záškoláctví, rizikovému používání digitálních technologií, užívání návykových látek, nelátkovým závislostem, vandalismu, diskriminaci a projevům nepřátelství. Věnuje pozornost duševní pohodě, včasnému zachycení školní neúspěšnosti a bezpečnému trávení volného času.

Preventivní práce není omezena na jednorázové besedy. Pedagogové rozvíjejí dovednosti v běžných situacích, ve výuce, při hře a společných akcích; s dětmi pravidla vytvářejí, vysvětlují je a přiměřeně vyhodnocují. Dítě není nuceno před kolektivem sdělovat osobní problém. Pedagogická podpora nenahrazuje odbornou diagnostiku ani terapii.

3. Konkrétní cíle pro školní rok 2026/2027

- Každá třída ZŠ a oddělení družiny pracují se srozumitelnými pravidly soužití; v MŠ jsou pravidla vytvářena formou odpovídající věku dětí. Pedagogové je průběžně připomínají.
- V každé třídě ZŠ proběhne alespoň jedna cílená aktivita k bezpečným vztahům a jedna k bezpečnému chování v digitálním prostředí; výsledek třídní učitel stručně vyhodnotí.
- Pedagogové věnují průběžnou pozornost vztahům ve třídách a odděleních, včas sdílejí varovné signály a při potřebě společně stanoví postup podpory.
- Děti, žáci i rodiče dostávají srozumitelnou informaci o možnostech pomoci ve škole a o způsobu kontaktu se školním metodikem prevence a vedením školy.
- Vedení školy a školní metodik prevence na konci roku vyhodnotí uskutečněné činnosti, zpětnou vazbu a potřeby pro následující školní rok.

4. Prevence v mateřské škole, základní škole a družině

Mateřská škola: Učitelé podporují adaptaci, rozpoznávání emocí, žádost o pomoc, respekt k osobním hranicím, bezpečné vztahy a řešení drobných konfliktů. Využívají hru, příběh, rozhovor a společná pravidla. Při opakovaných obtížích hledají s rodinou přiměřenou podporu.

Základní škola: Třídní učitelé sledují vztahy mezi žáky a začleňování každého dítěte. Pracují s třídnickými hodinami, skupinovou prací, diskusí, dramatizací a projektovými činnostmi. V předmětech a průřezově zařazují témata zdraví, bezpečí, vztahů a odpovědného jednání. Žákům je přiměřeně vysvětleno, jak odmítnout nevhodný požadavek a jak vyhledat pomoc.

Školní družina: Vychovatelé navazují na pravidla školy, podporují zapojení do her a bezpečné trávení volného času. Sledují vztahy i v méně strukturovaných situacích; závažnější podněty včas předávají třídnímu učiteli, metodikovi prevence nebo vedení školy.

5. Témata primární prevence pro 1.–5. ročník ZŠ

1. ročník: Osobní bezpečí; rodina a další bezpečné osoby; základní pravidla komunikace; přátelské vztahy, odlišnosti a spolupráce; hygiena a zdravé využití volného času.

2. ročník: Lidské tělo a jeho ochrana; zdravý denní režim; bezpečné zacházení s léky za pomoci dospělých; vztahy mezi lidmi; jak požádat o pomoc v nepříjemné nebo krizové situaci.

3. ročník: Zdraví a prevence rizik; respekt k odlišnostem; bezpečné trávení volného času; osobní hranice a postup při obtěžování; základní pravidla bezpečného chování na internetu.

4. ročník: Změny těla a respektování soukromí; životospráva; vztahy a role v kolektivu; rozpoznání ubližování; bezpečné používání technologií; smysluplné trávení volného času.

5. ročník: Důvěra a vztahy v rodině i ve třídě; komunikace a řešení konfliktů; změny spojené s dospíváním; návykové látky a odmítání nátlaku; kyberšikana, soukromí v digitálním prostředí a bezpečný kontakt s cizími osobami.

Výběr témat a metod se přizpůsobuje aktuálním potřebám konkrétní třídy. Cílem není pouze znalost pojmů, ale také nácvik dovedností: rozpoznat nebezpečí, přiměřeně reagovat, odmítnout nátlak, spolupracovat a požádat o pomoc.

6. Roční plán činností a školní aktivity

Září až říjen: Adaptace na třídu a školu, domluva pravidel, vztahy ve skupině, seznámení s možnostmi pomoci a vstupní zjištění potřeb tříd a oddělení.

Listopad až prosinec: Komunikace, spolupráce, řešení konfliktů, respekt k odlišnostem a bezpečné chování v digitálním prostředí.

Leden až březen: Podpora duševní pohody, prevence šikany a sociálního vyloučení, práce s třídním klimatem a průběžné vyhodnocení potřeb.

Duben až červen: Zdravý životní styl, bezpečnost ve volném čase a o prázdninách, příprava přechodu z MŠ do ZŠ nebo do dalšího ročníku a závěrečné vyhodnocení programu.

Škola může podle svého skutečného ročního plánu využívat své tradiční aktivity: školní výlety a pobyty, cvičení v přírodě, plavecký výcvik, návštěvy knihovny a hasičské zbrojnice, sportovní a výtvarné činnosti, ekologické aktivity ke Dni Země, třídění odpadu, společné akce MŠ a ZŠ, dílny a setkání s rodiči. Nabídka zájmových kroužků se řídí aktuálními možnostmi školy. U jednotlivých akcí pedagogové předem určí, zda a jak podpoří spolupráci, bezpečí, vztahy nebo zdravé návyky. Konkrétní akce stanoví roční plán školy podle aktuálních možností.

7. Spolupráce s rodinou a dalšími subjekty

Učitelé nabízejí rodičům individuální konzultace a předávají jim informace o preventivních činnostech školy. Podle možností zapojují rodiče do třídních a školních akcí. Škola sděluje srozumitelná doporučení k bezpečnému používání internetu a k tomu, jak dítě podpořit při vztahových nebo výukových obtížích.

Podle potřeby škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, zdravotnickými službami, Policií ČR a dalšími odbornými pracovišti. Školní metodik prevence udržuje aktuální kontakty na dostupnou pomoc.

8. Odpovědnost, informace a vyhodnocování

Ředitelka školy zajišťuje podmínky pro prevenci, spolupráci pedagogů a koordinaci při závažných situacích. Školní metodik prevence koordinuje program, metodicky podporuje pedagogy, podílí se na řešení podnětů a vyhodnocuje realizaci programu. Třídní učitelé, učitelé MŠ a vychovatelé družiny uskutečňují věku přiměřené aktivity, sledují vztahy a včas předávají důležité informace.

Děti a žáci se mohou obrátit na důvěryhodného pracovníka školy; škola jim opakovaně vysvětluje, jak pomoc získat. Aktuální kontakty na vedení a školního metodika prevence jsou dostupné způsobem používaným ve škole. Je-li využívána schránka podnětů, je určeno, kdo ji vybírá a jak se s podněty nakládá. Škola neslibuje mlčenlivost tam, kde je nutné zajistit bezpečí dítěte.

V červnu školní metodik prevence s vedením školy vyhodnotí splnění ročního plánu, potřeby tříd, uskutečněná opatření a jejich účinnost. U jednotlivých případů se vedou věcné záznamy pouze v potřebném rozsahu a s přístupem pro oprávněné osoby.

Příloha A – školní program proti šikanování

Škola předchází opakovanému ubližování, ponižování, vylučování z kolektivu, zneužívání převahy i ubližování prostřednictvím digitálních technologií. Pravidla platí při výuce, o přestávkách, na školních akcích a ve školní družině. Pedagogové pracují se vztahy a rolí přihlížejících; neoznačují děti předem jako „typické oběti“ či „agresory“ podle vzhledu, schopností nebo rodinného prostředí.

Postup při podezření:

1. Zaměstnanec, který zaznamená podnět, zajistí bezprostřední bezpečí dítěte a informuje vedení školy a školního metodika prevence. Při akutním ohrožení zajistí naléhavou pomoc.
2. Vedení školy stanoví odpovědnou osobu a další postup. Zjistí potřebné okolnosti oddělenými rozhovory; zaznamená konkrétní jednání, nikoli domněnky.
3. Dítě, které oznámilo ubližování, se nekonfrontuje s dítětem, vůči němuž podezření směřuje. Společné „vyříkání“ nesmí předcházet zajištění bezpečí.
4. Rodiče dotčených dětí se informují jednotlivě a podle okolností. Škola přijme přiměřená ochranná a výchovná opatření; závažné případy řeší ve spolupráci s příslušnými odbornými službami či orgány.
5. Po zásahu se opakovaně ověřuje bezpečí dítěte a situace v kolektivu. Zaznamená se termín následného vyhodnocení.

Pojmenování události jako „konflikt“ nebo „šikana“ nenahrazuje zjištění jejího skutečného průběhu a přiměřené řešení.

Příloha B – krizové postupy

Ohrožení života, vážný úraz nebo akutní psychická krize: Zajistit bezpečí a dohled, přivolat zdravotnickou záchrannou službu (155, případně 112), poskytnout přiměřenou první pomoc a informovat vedení školy. Další komunikace s rodinou se koordinuje podle situace.

Podezření na šikanu, kyberšikanu nebo vyhrožování: Chránit ohrožené dítě, informovat vedení a metodika prevence, uchovat pouze potřebné podklady bez jejich dalšího šíření a postupovat podle přílohy A.

Podezření na násilí, zanedbávání nebo zneužívání dítěte: Pedagog dítěti naslouchá bez nátlaku a opakovaného vyslýchání, věcně zaznamená jeho sdělení a vlastní pozorování a neprodleně informuje vedení školy. Skutečnosti nasvědčující tomu, že jde o ohrožené dítě podle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., škola bez zbytečného odkladu oznámí příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Při bezprostředním ohrožení zajistí okamžitou pomoc. O informování rodičů rozhodne s ohledem na bezpečí dítěte.

Sebepoškozování nebo vyjádřené úvahy o sebevraždě: Brát sdělení vážně, při bezprostředním nebezpečí nenechávat dítě samotné a zajistit odbornou pomoc; při akutním ohrožení volat 155. S vedením školy a rodinou domluvit návaznou podporu.

Podezření na návykovou látku nebo stav pod vlivem: Zajistit bezpečí a dohled, podle zdravotního stavu zdravotnickou pomoc, informovat vedení a rodiče a dále postupovat podle školního řádu a povahy události. Pedagogové sami neprovádějí lékařské posuzování.

Dlouhodobé absence, školní odmítání či sociální vyloučení: Citlivě zjistit příčiny, domluvit podporu s rodinou a pedagogickým týmem, určit odpovědnou osobu a termín vyhodnocení; podle potřeby zapojit odbornou pomoc.

U závažného podnětu se pořídí stručný záznam o zjištěních, zajištění bezpečí, předání informací, přijatých krocích a ověření jejich účinnosti. Postup se přizpůsobí okolnostem a aktuálním pokynům příslušných orgánů.

Příloha C – strategie předcházení školní neúspěšnosti

Škola průběžně sleduje pokrok žáků, docházku, motivaci a vztahy ve třídě. Učitel hledá příčiny obtíží a upravuje běžné vyučovací postupy: srozumitelné zadání, přiměřené tempo, zpětnou vazbu a cílenou podporu při procvičování. Obtíže řeší včas, bez veřejného srovnávání dítěte s ostatními.

Přetrvávají-li obtíže, třídní učitel projedná podporu s rodiči a dalšími pedagogy, stanoví konkrétní kroky a termín jejich vyhodnocení. Podle potřeb dítěte škola doporučí konzultaci se školským poradenským zařízením a postupuje podle jeho doporučení. MŠ a ZŠ

spolupracují při přechodu do základní školy; potřebné informace si předávají bezpečným způsobem.

Právní východiska a dostupnost dokumentu

Podle § 29 školského zákona školy a školská zařízení vytvářejí podmínky pro zdravý vývoj dětí a žáků a předcházení sociálně patologickým jevům. Podle § 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb. škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy; od 1. 1. 2027 jsou jeho součástími výslovně školní program proti šikanování a krizové plány a škola zpracovává strategii předcházení školní neúspěšnosti. Příslušné části jsou proto obsaženy již v tomto dokumentu.

Program poradenských služeb ve škole je samostatně označená část školní dokumentace. Úplné znění tohoto preventivního programu je k nahlédnutí u vedení školy a na webových stránkách školy.

Právní zdroje:

- [Zákon č. 561/2004 Sb., § 29](#)
- [Vyhláška č. 72/2005 Sb., § 7, znění účinné v roce 2026](#)
- [Vyhláška č. 72/2005 Sb., § 7, znění účinné od 1. 1. 2027](#)
- [Vyhláška č. 72/2005 Sb., příloha č. 3 – činnosti školního metodika prevence](#)
- [§ 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb.](#)

V Darkovicích dne:

Mgr. Vlasta Plačková
ředitelka školy

Podpis: